

DISKUSSIONSFRÅGOR

utveckling

VISION

lärande

glädje

VÄGVAL

för den öppna ungdomsverksamheten

KEKS

kvalitet och kompetens i samverkan

2

Syftet med dessa frågor är att stimulera till diskussion kring visionen och bidra till att du som läser den reflekterar och skapar dig en egen bild av de frågor som diskuteras. De riktar sig till både fritidsledare, chefer och politiker såväl inom som utom KEKS, även om olika frågor naturligtvis kan kännas viktigare beroende på vilken grupp man tillhör. Eftersom man som fritidsledare, chef eller politiker naturligtvis har olika erfarenheter och perspektiv på verksamheten tror vi att det är bra att dessa diskussioner förs såväl i den egna gruppen som till exempel i möten mellan tjänstemän och politiker.

ÖPPEN UNGDOMSVERKSAMHET?

sid 4

- Är vår definition bra och rimlig? Är det något som saknas eller bör tas bort?
- Vilka konsekvenser för verksamhetens trovärdighet får det om vissa ungdomar är på fritidsgården som del av en åtgärd inom socialtjänsten? Hur påverkar detta övriga besökarens upplevelse av fritidsgården?
- "Öppen – det krävs inga speciella förutsättningar eller färdigheter för att kunna delta" – fundera på om detta gäller i din verksamhet eller om man till exempel måste vara en viss "typ" av ungdom för att "platsa"?

VISION

sid 5 – 6

- Vad känner du när du läser visionen?
- Är detta vad du också skulle vilja?
- Vad skulle ni kunna göra i vardagen för att närma er visionen. Har ni t ex en informationsbroschyr om verksamheten? Har ni äldre ungdomar som skulle kunna fungera som värdar/värdinnor och introducera nya besökare?

HUR SER DET UT IDAG och varför behövs visionen

sid 7

- Känner du att ni i din verksamhet har en tydlig vision, en tydlig bild av hur ni skulle vilja att verksamheten såg ut i framtiden?
- Tycker du att verksamhetens mål bara "finns på pappret", eller är de något ni tänker på och diskuterar i vardagen?
- Hur tror du att det är för andra runt omkring er, politiker, skolan och socialtjänsten – känner de till och förstår målet med er verksamhet?
- Håller du med om att det behövs en vision? Kan visionen hjälpa till att göra verksamheten tydlig för er själva och andra?

VÅR IDÉ och våra mål

sid 8

- Håller du med om vår syn på "ungdomsproblem"? (3:dje stycket)
- Ställer du upp på vår övergripande idé: "att främja ungdomars personliga och sociala utveckling och att kultur- och fritidsaktiviteter är de verktyg vi använder i detta, sociala, arbete"?
- Om du svarar nej, vad är det du inte ställer upp på och varför?

VAD VI VET och vad vi tror oss veta

sid 9 – 11

- Stämmer de punkter som finns i detta avsnitt med dina egna erfarenheter? Är det något som inte stämmer och i så fall vad? Diskutera punkt för punkt.
- Om vi antar att ungdomar reagerar olika beroende på vilket sammanhang de kommer till och vilket bemötande de får – hur tror du att dina egna erfarenheter och uppfattningar om ungdomar formats av den verksamhet som du arbetar i idag?
- Känner du till den forskning som vi hänvisar till i detta avsnitt? Skulle du vilja ta del av mer forskning kring ungdomar?

POLITISK HEMVIST och samverkan

sid 12 – 15

- Håller du med om att den öppna ungdomsverksamheten är/bör vara tvärssektoriell?
- Hur bör man hantera risken för att verksamheten hamnar i fel "fack" eller "faller mellan stolarna"?
- Känner politikerna i din kommun till hur ni tänker kring verksamheten och hur den rent praktiskt bedrivs?
Om svaret är nej, vad kan ni göra för att förändra den situationen?
- Hur bör man arbeta och organisera verksamheten för att få en helhetssyn på ungdomar?
- Vilken politisk hemvist har verksamheten i din kommun och vilka hinder och möjligheter har detta erbjudit?
- Är detta något som bör förändras för att skapa bättre förutsättningar för verksamheten?

VÄGVAL och prioriteringar

sid 16 – 27

- Är det viktigt att vi "sätter ner foten" och gör tydliga vägval?
- Vad riskerar vi händer om vi inte gör det?
- Vad skulle kunna vara de negativa konsekvenserna?

sid 16

- Skall verksamheten rikta sig till alla eller bara/främst till utsatta grupper?
- Stämmer det att det krävs blandade grupper för att skapa ett bra klimat i verksamheten?
- Vad skulle ni behöva göra för att få en mer blandad besökargrupp?
- Vad vore vinsten med att ha speciella "värstinverksamheter" och går det att undvika att dessa blir stigmatiserande och låser deltagande ungdomar i "värstingrollen" och kanske till och med stärker deras status i området?
- Är vår avvägning, "att verksamheten bör rikta sig till alla, men att man bör utforma och följa upp den på ett sådant sätt att man säkerställer att man når också de utsatta grupperna och att deras andel av besökargruppen motsvarar minst deras andel i det omkringliggande samhället", rimlig och bra att arbeta utifrån?

sid 17

- Är det fel/dumt att se/använda kultur- och fritidsverksamheter som verktyg i ett socialt arbete?
- Skall verksamheten istället ha ett rent aktivitetsfokus och rikta sig till dem som fungerar i en sådan verksamhet och överlämna dem som har olika typer av problem till socialtjänsten? Är detta över huvud taget möjligt?

sid 17

- Går det att ha en "dubbel agenda" eller måste man välja om man skall arbeta främjande eller förebyggande?
- Kan man vara en "tydlig vuxen" om man växlar mellan olika förhållningssätt i relation till de ungdomar man möter? Vad händer med ens trovärdighet om man säger att man arbetar med tillit samtidigt som man ägnar sig åt "övervakning"? (Även sid 19.)
- Hur är det i din verksamhet, hur mycket "övervakning" ägnar ni er åt? Tror ni att era besökare upplever sig övervakade? Hur skulle ni kunna göra så att er roll var/upplevdes som mindre övervakande?
- Är det rimligt att anta (säga) att vi arbetar främjande och att detta har en förebyggande effekt?

4

Sid 17 – 18

- Stämmer det att fritidsgårdar ofta riskerar att få/ha en för hög toleransnivå mot stök och otrevligt beteende?
- Hur är det i din verksamhet? Är umgängesklimatet sådant att alla ungdomar skulle kunna känna sig välkomna?
- Är "nolltolerans" mot otrevligt beteende (kränkande språkbruk, mobbing etc.) en bra strategi?
- Vilka ungdomar försvinner från verksamheten om den blir för stökig?
- Varför är många fritidsledare rädda för "nolltolerans" och tydliga normer för hur man skall uppföra sig om man vill delta i verksamheten? Tror man att man får "en tom gård" och/eller är man rädd för att uppfattas som "översittare" eller "töntig"? Stämmer detta eller kan "nolltolerans" istället få positiva effekter?
- Går det att ha en nivå där man mäter graden av otrevlighet eller måste man kräva ett trevligt agerande?
- Hur bemöter man otrevligt beteende på ett sådant sätt att man inte dömer ut eller skrämmer bort ungdomen i fråga?
- I KEKS idéplattform (se bilaga) står: "Inga typer av rasism, sexism, homofobi eller andra uttryck för bristande respekt för individens integritet och grundläggande mänskliga rättigheter accepteras. Detta oavsett om förtrycket accepteras av den utsatte eller ej." Är detta ett rimligt krav och lever den verksamhet du arbetar i upp till det?

Sid 17-18

- Vet den stora majoriteten av ungdomar hur man uppför sig?
- Vad beror det på att vissa ungdomar har en attityd och använder ett språk i skolan och på fritidsgården som de aldrig skulle använda hemma eller på ett vanligt café?
- Vad händer om vi direkt eller indirekt förutsätter att ungdomar inte vet hur man uppför sig?
- Hur arbetar vi med gränssättning på ett sådant sätt att det får ungdomar att lära sig sätta gränser för sig själva?
- Vad blir konsekvenserna när vi inte är där och "övervakar" om vi bara arbetar utifrån att det är de vuxna som skall sätta gränser?

sid 18 – 19

- Stämmer det att "Om fritidsgården är värd någonting för sina besökare kommer de, om det förväntas av dem, att engagera sig i verksamheten, att vilja vara delaktiga i den"?
- Beror svaret på hur man "uttrycker" denna förväntan?
- Är det rimligt att kräva att ungdomar skall engagera sig och själva ta ansvar för de aktiviteter man vill ha på fritidsgården?
- Är det ok att som personal servera aktiviteter åt ungdomarna?
- Hur arbetar man som personal för att stimulera till engagemang, delaktighet och ansvar?
- Är det rimligt att ha kvar en verksamhet som inga ungdomar tycker det är värt att engagera sig i?
- Vad blir resultatet om man som personal förväntar sig att ungdomar helst vill "bara vara" i verksamheten? Är detta en bra/godtagbar ambitionsnivå?

sid 18-19

- Vad blir konsekvenserna av att "muta" alla eller vissa ungdomar i verksamheten för att de skall göra som man vill som personal?
- Fundera på om det i din verksamhet händer att ni gör saker som kan fungera eller upplevas som "mutor".

sid 19-20

- Håller du med om att fritidsgården inte bör "ägna sig åt traditionell alkohol- och droginformation i den egna verksamheten"? Vad är farorna med detta? Vilka fördelar skulle det kunna ha?

sid 20

- Håller du med om att fritidsledare inte bör "ta på sig rollen som "fältare", vare sig på vanliga kvällar eller under så kallade riskhelger"? Vad är farorna med detta? Vilka fördelar skulle det kunna ha?

sid 20-21

- Håller du med om att fritidsledare inte bör "göra "brandkårsutryckningar" som vakter eller "lugnande element" när det uppstår en kris i form av till exempel bilbränder i närområdet"?

- Hur arbetar man i så fall konstruktivt med att hantera och ta vara på ungdomars oro för och engagemang i samhällsfrågor?
- Håller du med om att arbetet som fritidsledare kräver att man också är insatt i och har ett engagemang för samhällsfrågor?
- Vad är skillnaden mellan att arbeta som "fältare" och att arbeta uppsökande?

sid 20 – 21

- Hur får man som fritidsledare en tydlig yrkesroll om man samtidigt vill ta på sig en mängd olika typer av arbetsuppgifter?
- Vad förenar respektive skiljer begreppen "en tydlig yrkesroll" och "en tydlig vuxen" när man arbetar med ungdomar?

sid 21

- Vad är faran med att försöka lösa olika samhällsproblem genom att starta olika typer av (externa) projekt?
- Varför finns det en "marknad" för att starta sådana projekt?

sid 21-22

- Vad är faran med att rekrytera personal mer utifrån bakgrund än utifrån kompetens?
- Vad är faran med att begränsa/hänvisa diskussionen kring vissa frågor enbart till de grupper som förefaller närmast berörda?
- Är till exempel problemen med HBTQ-ungdomars psykosociala hälsa en fråga som bara angår dem?

sid 22

- Håller du med om att "ett främjande arbete förutsätter också att ungdomar inte bedöms i förväg utifrån kön, bakgrund etc. utan att varje individ får chansen att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och sin egen potential" och att detta är något vi måste arbeta aktivt med för att kunna leva upp till?
- Hur påverkas detta till exempel av om personalen har en mycket traditionell könsuppdelning av arbetsuppgifterna där kvinnorna tar hand om kök och samtal samtidigt som männen ägnar sig åt sport och "gränssättning"?

sid 22-23

- Håller du med om att det är "verksamhetstimmar och inte öppetimmor som bör efterfrågas" när fritidsgården skall redovisa sin verksamhet?
- Vad är faran med att låta kravet på öppethållande vara det som styr i alla lägen?
- Vad skulle kunna vara faran med att istället satsa på verksamhetstimmar och hur skulle dessa faror kunna hanteras?

sid 23

- Håller du med om att "verksamhetens målgrupp måste självklart vara alla de ungdomar som finns i upptagningsområdet"?
- Håller du med om att detta förutsätter ett aktivt uppsökande arbete så att alla känner till vilka möjligheter som finns?
- Arbetar ni uppsökande i din verksamhet? Om nej, varför inte? Är detta en uppgift som fritidsledarna måste utföra själva, eller kan man t ex engagera äldre ungdomar som "ambassadörer"?
- Håller du med om att detta kräver att man följer upp hur väl man når sin målgrupp avseende könsfördelning, etnisk bakgrund etc?

sid 23

- Håller du med om att lokalerna inte får vara styrande för vilka verksamheter som bedrivs utan att man skall vara öppen för att driva aktiviteter även på andra platser?
- Gör ni detta i din verksamhet? Om nej, varför inte? Hur skulle ni kunna lösa detta rent praktiskt? Går det att samarbeta med föreningar och föräldrar kring detta?

sid 23

- Håller du med om att fritidsgården enbart skall "tillhandahålla verksamheter som drivs av ungdomar, vid behov med stöd av personal"?
- Vilka konsekvenser får det om personalen ordnar aktiviteter för ungdomar och står för "fritidsservice"?
- I vilka lägen och i vilket syfte, om några, kan det vara motiverat att personalen arrangerar aktiviteter?

6

sid 24

- Håller du med om att "fritidsgårdens ekonomi måste vara organiserad på ett sådant sätt att den ger ungdomarna fullständig insyn i vilka medel som finns och reell makt över hur dessa, inom givna ramar, skall fördelas"?
- Är det så i den verksamhet du arbetar i?
- Om nej, varför inte och hur tänker ni göra för att ordna detta?

sid 24

- Håller du med om att mål och grundläggande arbetsprocesser (till exempel kravet på delaktighet) är en politisk fråga, medan frågan om vilka aktiviteter som skall bedrivas är en fråga för ungdomarna?

sid 24

- Håller du med om att personalens viktigaste "styrmedel" är "deras förmåga att inspirera och motivera ungdomar att driva verksamheter med så mycket meningsfullt innehåll som möjligt"?
- Vilka krav ställer detta på personalen och på verksamheten?

sid 24

- Håller du med om att verksamheten i hög utsträckning bör drivas i projektform?
- Vad är faran med att ha "fasta" verksamheter som sker regelbundet på personalens initiativ?

sid 24

- Håller du med om beskrivningen i det sista stycket av de ungdomar som besöker fritidsgården? Om inte, vad är det du inte håller med om?
- Håller du med om det som sägs om begreppet "instrumentell" i not 29 (sid 25)? Om inte, vad är det du inte håller med om?

sid 25

- Håller du med om att "det synliga utbudet" i form av till exempel ett biljardbord lätt blir det som styr verksamheten och vilka man når och att det därför är viktigt att aktivt visa på att det även finns andra möjligheter?
- Hur arbetar ni med detta i din verksamhet? Om nej, hur skulle ni kunna börja arbeta med det?

sid 25

- Håller du med om att lokalernas utformning i hög utsträckning styr vilka som kommer dit och att detta ofta är en bidragande orsak till svårigheten att nå flickor?
- Håller du med om kravet på "god offentlig miljö"?
- Vad skulle ni kunna göra för att förbättra miljön på din fritidsgård så att den bättre svarar mot det som står i visionen?

sid 25

- Håller du med om att "lokalerna måste erbjuda ett brett utbud av möjligheter (inte av "fasta" verksamheter) för att kunna inspirera till och fungera som utgångspunkt för olika typer av aktiviteter"?
- Hur kan man bidra till detta även i ganska små lokaler? Hur kan man till exempel arbeta med alternativa sätt att nyttja samma rum?

sid 26

- Håller du med om att man bör arbeta aktivt med att "ta in världen på fritidsgården"?
- Hur arbetar ni med detta i din verksamhet? Om nej, hur skulle ni kunna börja arbeta med det?

KEKS – hur arbetar vi för att nå visionen?

sid 27

- Tycker du att det finns en tydlig styrning av din verksamhet eller kan personalen göra i stort sett vad och hur den vill?
- Vad är för- respektive nackdelarna med en tydlig styrning?

- Går det att synliggöra den öppna ungdomsverksamheten/fritidsgården och fritidsledarens yrkesroll (höja statusen) om personalen på olika ställen kan göra vad och hur den vill?

sid 27

- Hur tycker du att vi skall arbeta med att förankra visionen? Bland personal, bland chefer och bland politiker?
- Hur skall vi arbeta med visionen i relation till ungdomar?
- Hur tycker du att vi skall informera om och sprida visionen utanför KEKS?
- Kan vi använda visionen som ett sätt att tydliggöra vår verksamhet för till exempel skola och socialtjänst?

sid 27

- Är det viktigt att skapa en politisk referensgrupp och få en mer aktiv dialog med politiken? Vilka faror och möjligheter finns i detta?
- Hur ser en rimlig ansvarsfördelning mellan politik och verksamhet ut?

sid 27

- Stämmer beteckningen "fritidsgård" och skapar den rätt förväntningar om man jämför med den verksamhet som beskrivs i denna vision?

sid 28

- Tycker du att det är bra att formulera tydliga kriterier på en acceptabel lägstanivå avseende verksamhetens kvalitet?
- Tycker du att det är bra att formulera tydliga kriterier för en certifiering av de verksamheter som kan fungera som förebilder för andra?
- Vad tycker du om de punkter som tas upp i utkastet till certifiering? (Bilaga sid 44.)

sid 28

- Håller du med om att vi bör satsa på att få igång mer forskning om vår verksamhet?
- Vilka områden tycker du att det är viktigast att vi får mer forskning kring?

sid 28

- Håller du med om att det behövs mer stöd kring hur man arbetar med ungdomars inflytande över ekonomin i verksamheten?
- Hur tycker du att detta stöd skall utformas?

sid 29

- Håller du med om att det krävs mer stöd för att man som personal skall kunna använda det man lär sig på seminarier (UF) och kurser i det vardagliga arbetet?
- Hur tycker du att detta stöd skall utformas?
- Vilka andra hinder finns det för att man skall kunna använda dessa kunskaper och hur kan man komma tillrätta med dem?

sid 29

- Håller du med om de svårigheter vi beskriver i stycket mitt på sidan?
- Tror du att "idébaserade metoder" är ett bra sätt att försöka lösa dessa svårigheter?
- Har du förslag på andra sätt att hantera dessa svårigheter?

sid 29 – 31

- Håller du med om den problembild vi beskriver på dessa sidor?
- Tycker du att våra förslag på åtgärder är bra och rimliga?
- Har du andra förslag på hur man också skulle kunna hantera dessa problem?
- Håller du med om att det är bättre om personalen har olika utbildning? Vilka möjligheter och svårigheter kan detta innebära?
- Passar beteckningen "fritidsledare" till den yrkesroll som beskrivs i visionen? Skapar den rätt förväntningar hos ungdomarna? Vad skulle kunna vara en lämpligare beteckning?

8

sid 31

- Håller du med om den samlade verksamhetens behov av att skaffa sig olika typer av "spetskompetens"?
- Vilka typer av spets-/stödkompetens tycker du att det är viktigt att satsa på?

sid 31-32

- Håller du med om att det är viktigt att satsa mer på olika typer av kulturaktiviteter och internationella projekt? Om nej, vad skulle man istället satsa på?

sid 32

- Håller du med om att det är bra att samarbeta med olika ideella organisationer?
- Vilka organisationer tycker du att det är viktigt att samarbeta med, hur skall det samarbetet se ut och vad skall det leda till?
- Samarbetar du i din verksamhet direkt med någon/några ideella organisationer? Ser du ett tänkbart sådant samarbete som en möjlighet att utveckla din verksamhet?

SLUTORD

sid 34

- Håller du med om behovet av konstruktiv självkritik?
- Hur arbetar ni i din verksamhet för att kunna ha ett öppet och samtidigt självkritiskt klimat när ni diskuterar verksamheten?

Gå gärna tillbaks och läs själva visionen igen.

- Känner du doften?